

Fafo

Summen av de stadige påminnelser Funksjonshemming, mikroaggresjon og helse

Gunhild Astrid Frisell og Terje Olsen

Lanseringsseminar: Mikroaggresjon – små kommentarer som setter spor

LO Media, 27 august 2024

Bakgrunnen for denne studien

Erfaring med hatytringer

- Første gang introdusert for begrepet «microaggressions»

Hva er mikroaggresjon?

- Små, subtile fornærmelser eller handlinger, som viser negative holdninger mot personer basert på deres gruppetilhørighet
- Utviklet på 1970-tallet, av Chester M. Pierce
- 2010: utvidet til å omfatte andre minoriteter
- Har begrepet noe for seg på norsk?

Jeg kunne aldri
levd et sånt liv!

Så flink du er!

Du er så
inspirerende!

Folk snakker
V-E-L-D-I-G T-Y-D-E-L-I-G

Metodisk tilnærming

Kombinert kvalitativ og kvantitativ studie

Målgruppe: Personer med funksjonsnedsettelse,
Alder: 16-36 år

Formål: Utforske fenomenet mikroagresjon, og undersøke eventuell sammenheng med psykisk helse

Utviklet en skala på bakgrunn av internasjonalt måleverktøy, oversatt til norsk og prøvd ut

Spørreskjemaet distribuert via interesseorganisasjoner
Vår/sommer 2023, N= 1017

Intervjuer med 12 personer som selv har erfaringer med mikroagresjon

Bakgrunn	6 spørsmål
Funksjonsnedsettelse	3 spørsmål
AMS i norsk versjon	20 spørsmål
Egne tillegg om erfaringer	12 spørsmål
Psykisk helse	11 spørsmål

Hva er det vår studie tilføyer?

- Første systematiske studie av mikroaggresjon i norsk sammenheng
- Er «mikroaggresjon» det beste begrepet for å dekke denne typen erfaringer?
- Analytisk side og interessepolitisk side
- Større utvalg enn andre, internasjonale studier

Typer av mikroaggresjonsopplevelser

Fire hovedkategorier av mikroaggresjon

- Hjelpeløshet
- Minimering
- Fornektelse av personlighet
- Annengjøring

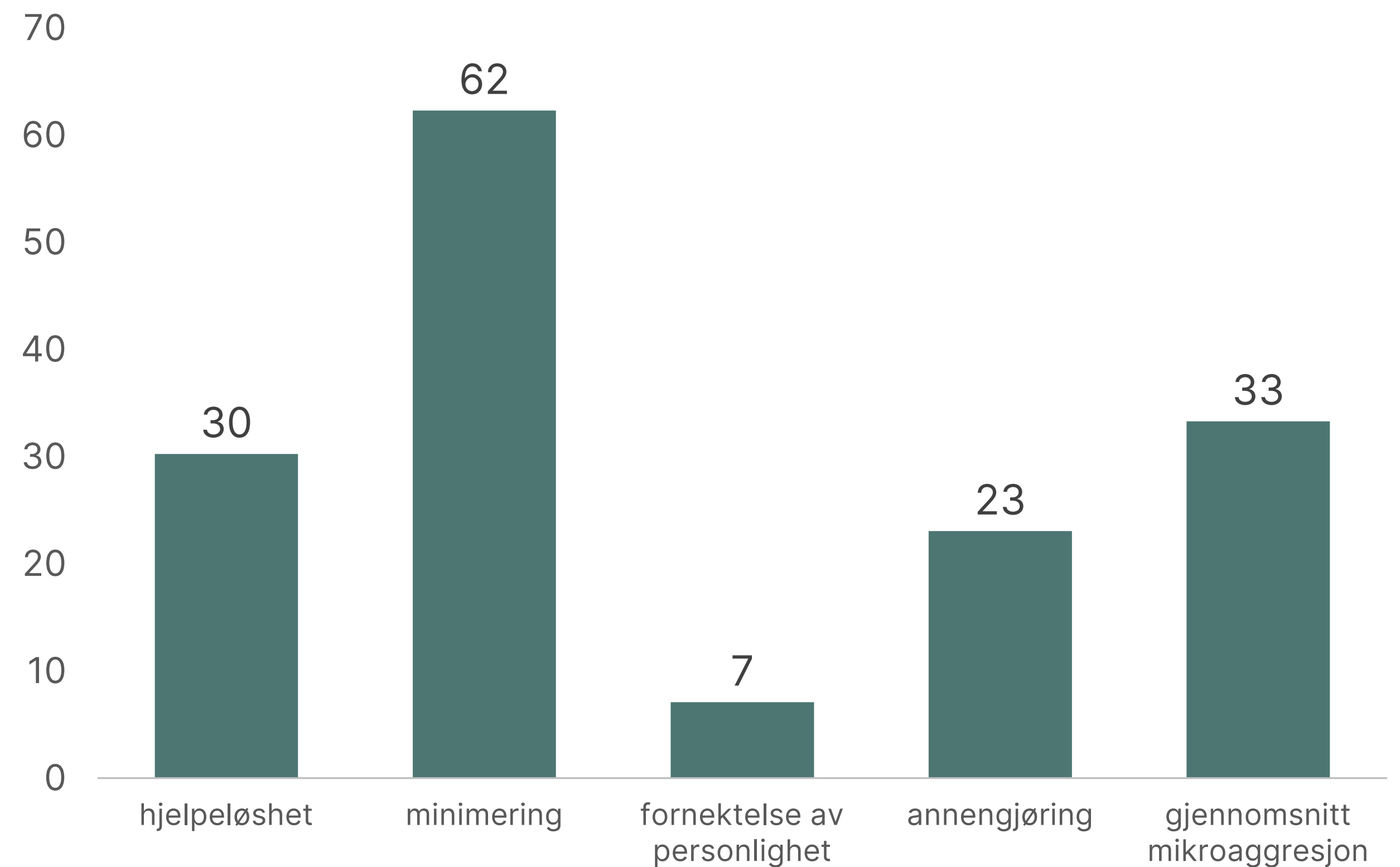
Minimering er den mest utbredte formen for mikroaggresjon

Mest vanlige opplevelser:

«Folk oppfører seg som om tilrettelegging knyttet til min funksjonsnedsettelse er unødvendig»

«Folk bagatelliserer funksjonsnedsettelsen min, eller sier det kunne vært verre»

«Folk aksepterer ikke at jeg har en funksjonsnedsettelse fordi den ikke er synlig»

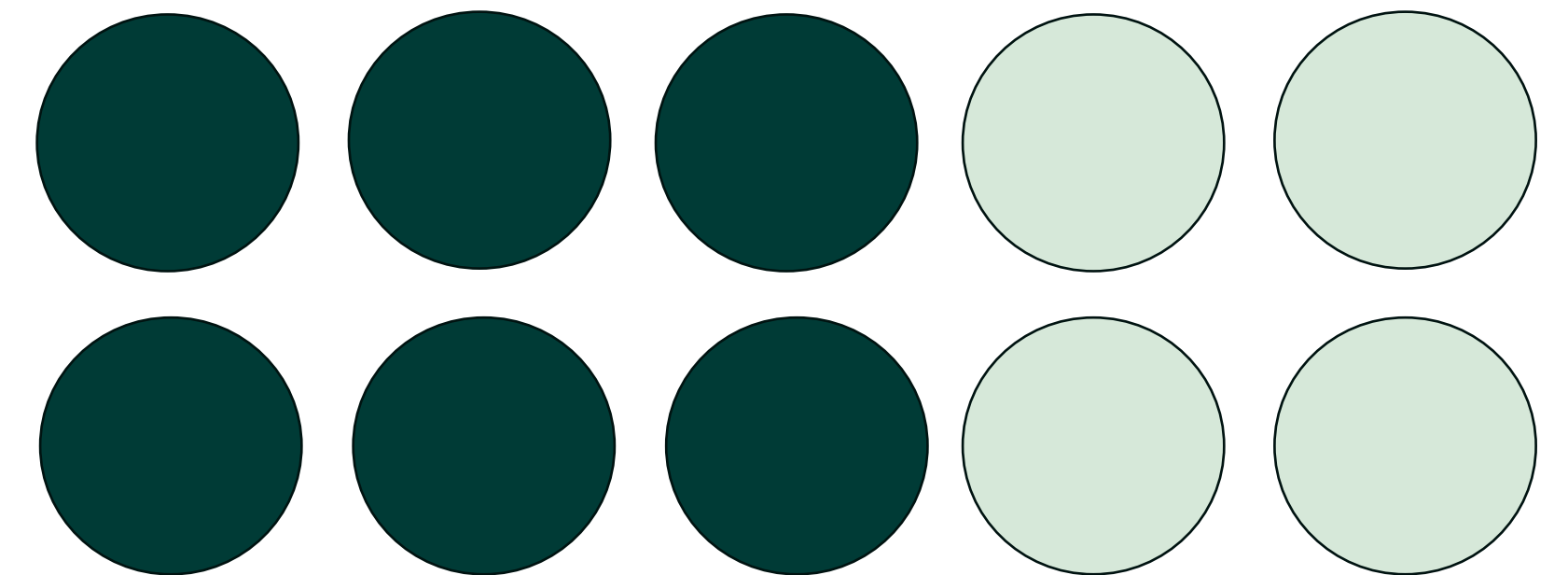
Forekomst og fellestrekk ved mikroaggresjon

Hvor mange i utvalget vårt oppgir at de har opplevd mikroaggresjon?

- 6 av 10 har opplevd mikroaggresjon i stor eller moderat grad.
- 4 av 10 har ikke opplevd mikroaggresjon.

Fellestrekk hos de som opplever mye mikroaggresjon:

- **Alder:** Yngre personer, spesielt de i alderen 16-26 år, rapporterer høyere forekomst av mikroaggresjon.
- **Utdanning:** Personer med lavere utdanning opplever mer mikroaggresjon enn andre.
- **Type funksjonsnedsettelse:** Personer med funksjonsnedsettelse knyttet til mobilitet, kognitive evner, eller lærevansker rapporterer mer mikroaggresjon enn de med kroniske sykdommer eller ADHD.
- **Synlighet og begrensninger:** Personer med synlige funksjonsnedsettelse og de som har store begrensninger i dagliglivet opplever mest mikroaggresjon.

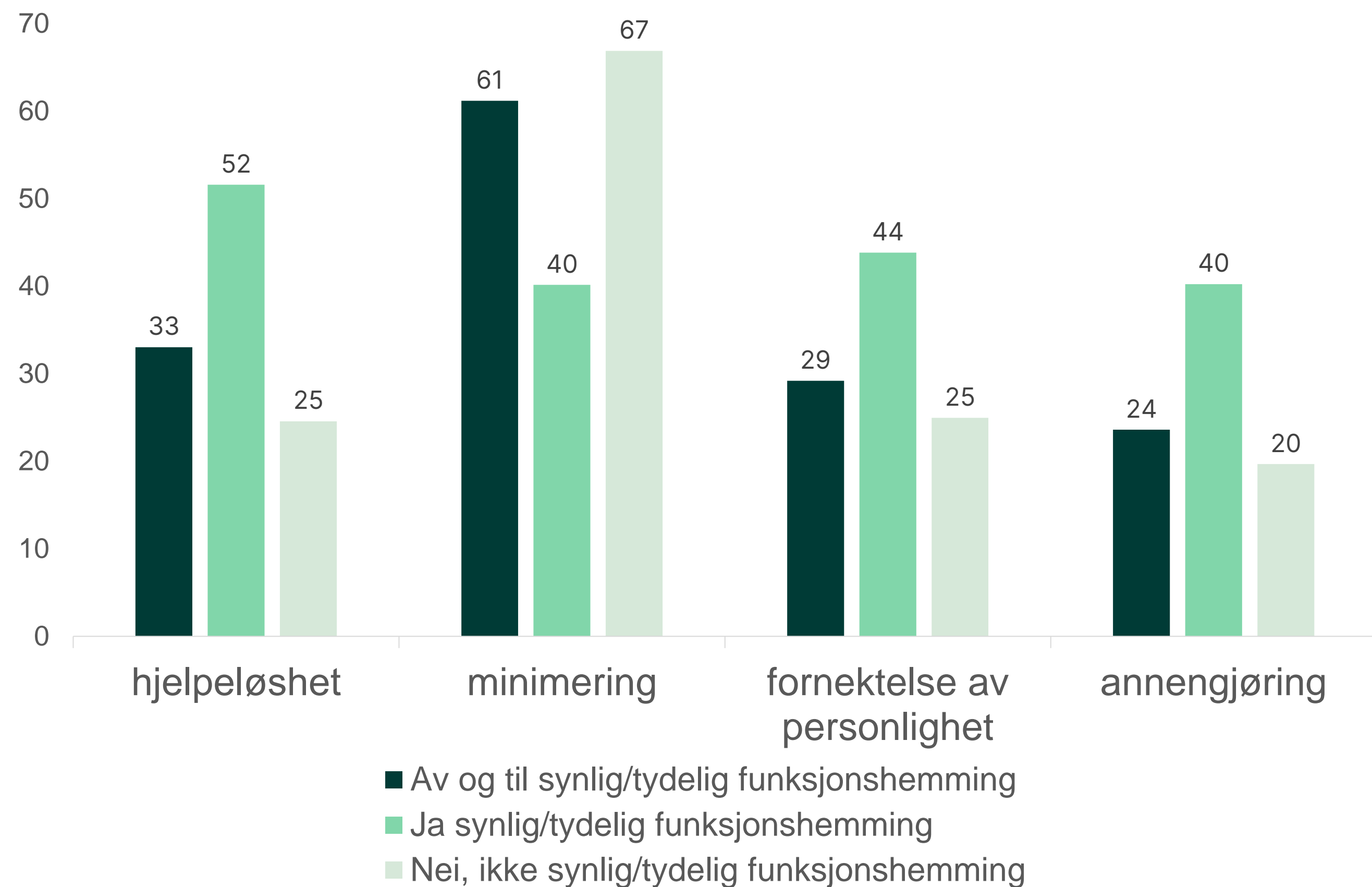

Klare forskjeller i rapportert mikroaggresjon

Klare forskjeller i rapportert mikroaggresjon:

- Synlig funksjonsnedsettelse
 - Hjelpeløshet
 - Fornektelse av personlighet
 - Annengjøring
- Ikke synlige funksjonsnedsettelse
 - Minimering

Samsvar med internasjonale studier

Mikroaggresjon og psykisk helse

Mål: Undersøke sammenhengen mellom mikroaggresjon og psykisk helse, med fokus på depresjon og angst.

Angst: Svak, men statistisk signifikant sammenheng.

Depresjon: Moderat og statistisk signifikant sammenheng.

Generell psykisk helse:

Svak til moderat signifikant sammenheng mellom psykiske helseproblemer og mikroaggresjon.

Respondenter som rapporterer mer mikroaggresjon opplever høyere nivåer av selvrapporterte psykiske helseplager

Internasjonale studier:

Resultatene er i tråd med få eksisterende internasjonale studier på dette området.

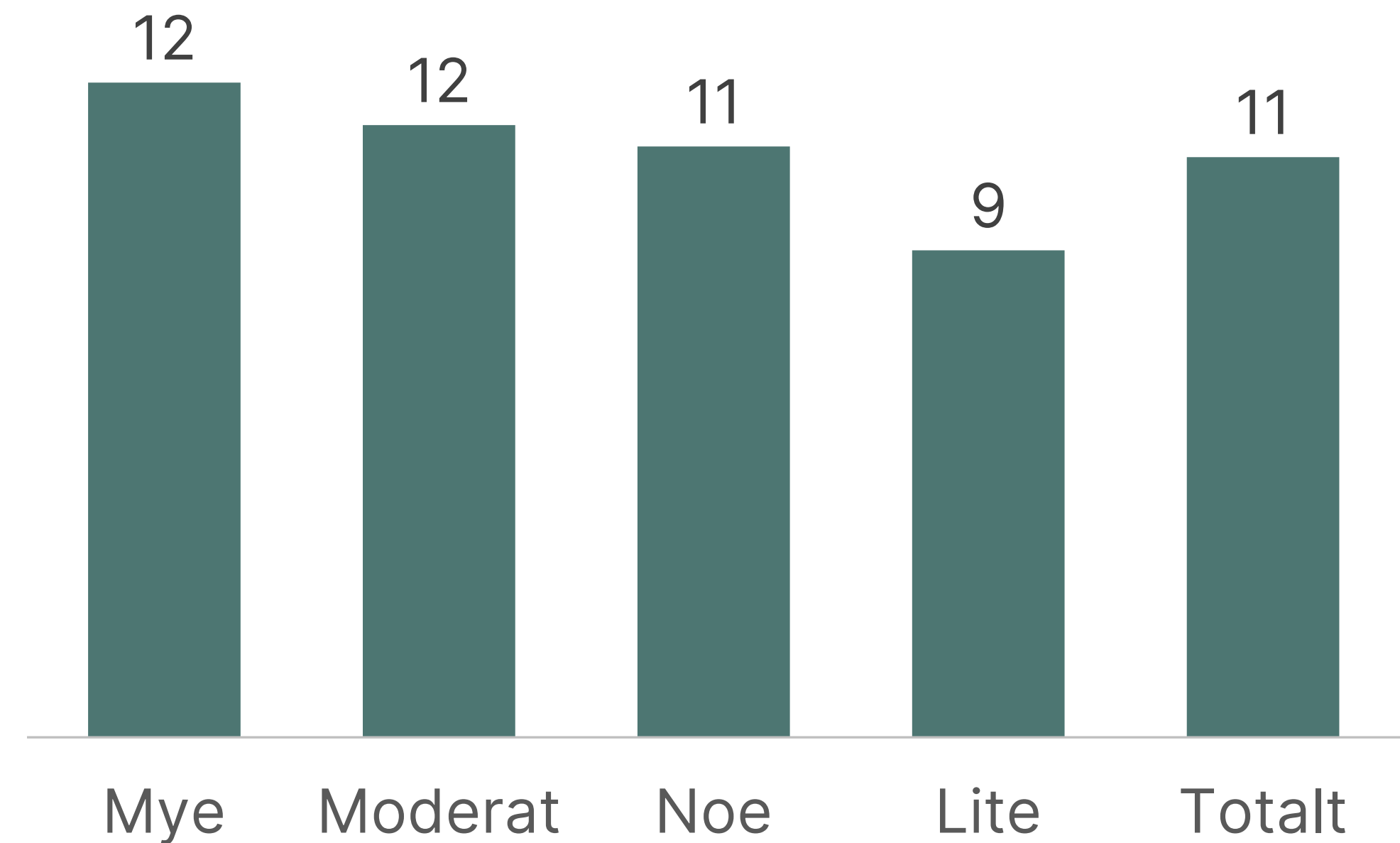
20

15

10

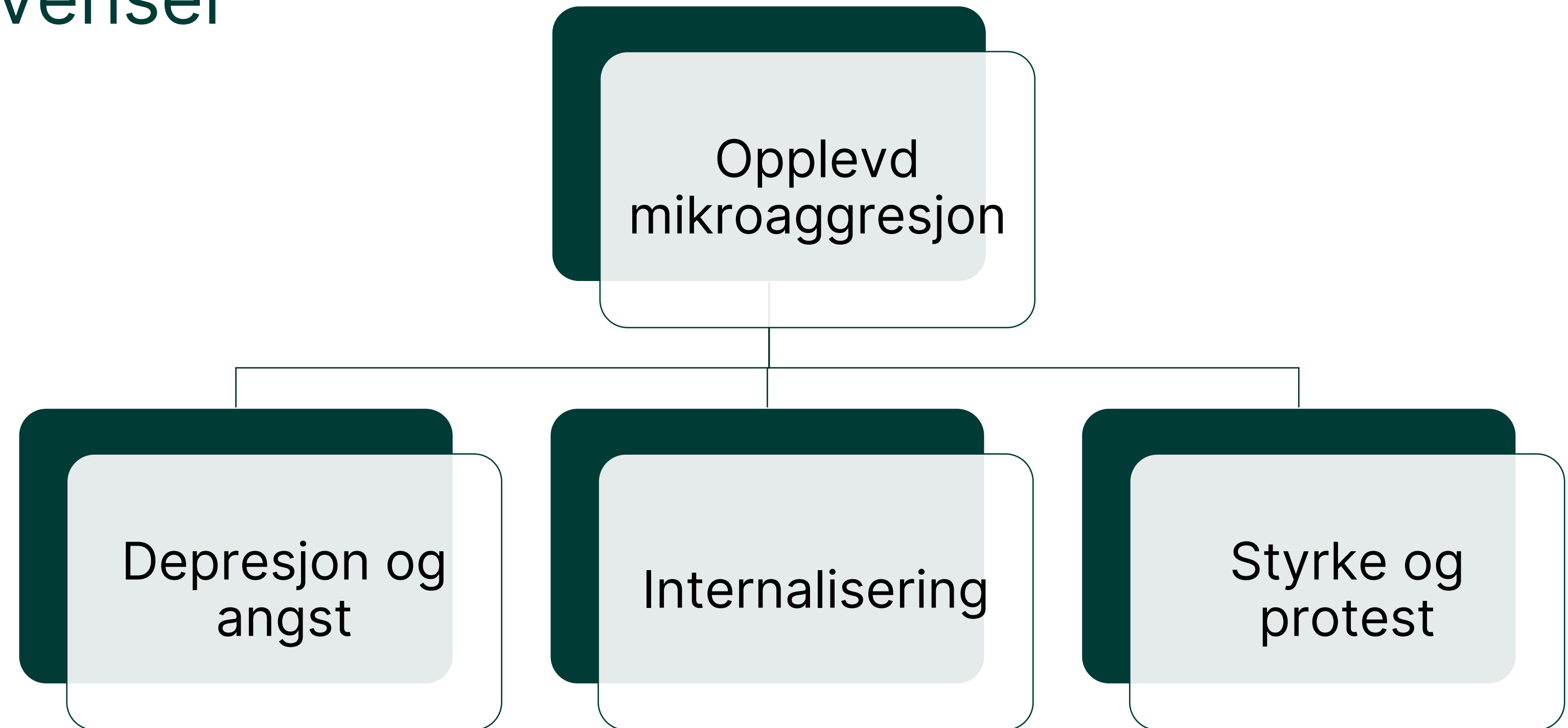
5

0

Hva sier intervjuene?

Variasjoner i konsekvenser

Sitater som beskriver konsekvensene

- «Jeg blir lei meg, jeg føler jeg blir sett ned på og at livet mitt ikke er verdt å leve»
Kvinne, 35 år, synlig funksjonshemming» **(Depresjon og angst)**
- «Jeg var underernært og utslitt, men jeg skulle fullføre videregående til normert tid, fordi det gjør friske folk. Jeg ville ikke være en sånn som går på Nav. Jeg synes det er vanskelig å vite om jeg forventer det av meg selv, eller om andre forventer det av meg» **(Internalisering)**
Kvinne, 26 år, ikke-synlig funksjonshemming
- «Det har påvirket meg positivt, fordi jeg har vært nødt til å tenke over spørsmål som omhandler om jeg er verdt noe, og om jeg er et menneske» **(Styrke og protest)**
Kvinne, 32 år, synlig funksjonshemming

